

Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrh zákona o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2008, úloha č. 3 na mesiac október 2008. Dôvody na vypracovanie právneho predpisu sú v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2006-2010, kde sú v časti 6 Kultúra špecifikované úlohy v oblasti ochrany súčasti kultúrneho dedičstva, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú aj zbierkové fondy múzeí a galérií. Nový právny predpis je pripravovaný aj v súlade so Stratégiou rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike do roku 2011 schválenou uznesením vlády SR č. 1078 zo dňa 20. decembra 2006, ktorá v časti – V. Iné dôležité predpoklady rozvoja slovenských múzeí a galérií do roku 2011 – ukladá pripraviť právny predpis o múzeách a galériách s cieľom „transponovať do nášho právneho poriadku úpravy ES/EÚ, ktoré sa vzťahujú na nakladanie s kultúrnym tovarom, ale nemajú takú právnu formu, ktorá by zabezpečovala ich automatickú platnosť. Ďalej presnejšie definovať predmet, formy a spôsoby vykonávania štátneho odborného dohľadu nad dodržiavaním tohto zákona.“ Keďže oblasť múzeí a galérií si vyžadovala právne úpravy, ktoré sú nad rámec už schválenej novely zákona č. 115/1998, pripravil sa nový právny predpis upravujúci činnosť múzeí a galérií ako inštitúcií zhromažďujúcich súčasti kultúrneho dedičstva a profesionálne ich spravujúcich vykonávaním odborných činností.

Dôležitým podnetom na prípravu návrhu zákona je aj schválenie Stratégie informatizácie verejnej správy, ktorú Vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 131/2008 zo dňa 27. februára 2008, kde sú definované vízie, strategické ciele a smery vývoja v tejto oblasti rozvoja spoločnosti. Významný podiel pri rozvoji informatizácie v oblasti kultúry majú múzeá a galérie, ktoré spravujú značnú časť huteľného kultúrneho dedičstva a prostredníctvom informatizácie v jednotlivých múzeách a galériách budujú vedomostný systém, ktorý sprostredkuje údaje o kultúrnom dedičstve jednotlivým zložkám verejnosti a tak prispieva k rastu všeobecného vzdelania a poznania, a tým aj k budovaniu historického vedomia spoločnosti.

Návrh zákona vychádza aj zo skúsenosti pri uplatňovaní zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov. Precizuje vybrané ustanovenia, ukladá múzeám a galériám povinnosti pri digitalizácii dát o zbierkových predmetoch, no zároveň sprísňuje spôsob ochrany zbierkových predmetov spravovaných múzeami a galériami ako profesionálnymi inštitúciami určenými na zhromažďovanie, ochranu a prezentáciu najväčšej časti huteľného kultúrneho a prírodného dedičstva.

Predmet predloženej úpravy

- upraviť podmienky na registráciu múzeí a galérií ako inštitúcií zriaďovaných, zakladaných na profesionálnu záchranu, ochranu a prezentáciu súčasti kultúrneho dedičstva – zbierkových predmetov,
- upraviť nadobúdanie huteľných archeologických nálezov múzeami, zriadenými orgánmi verejnej

správy v súlade s pripravovanou novelou Zákona č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 479/2005 Z. z.

- kodifikovať povinnosť múzeí a galérií pri elektronizácii údajov o odbornej evidencii zbierkových predmetov a budovaní centrálnej evidencie zbierkových predmetov, vytváraných Slovenským národným múzeom a Slovenskou národnou galériou ako súčasť informatizácie spoločnosti,
- jednoznačne definovať základné odborné činnosti, ktoré sú múzeá a galérie povinné vykonávať pri nadobúdaní, ochrane a prezentácii zbierkových predmetov,
- upraviť povinnosti pri evidencii predmetov kultúrnej hodnoty pre orgány verejnej správy a nimi zriaďované organizácie s cieľom zabezpečiť ich ochranu a trvalé zachovanie,
- definovať výkon kontroly a štátneho odborného dohľadu pri zabezpečovaní nadobúdania, ochrany a prezentácii zbierkových predmetov,
- upraviť sankčné postihy za porušenia povinnosti vyplývajúce z tohto zákona.

Múzeá a galérie majú osobitné poslanie v procese rozvoja spoločnosti a pestovaní historickej vedomia spoločnosti i jednotlivca. Prostredníctvom uchovávanía a zhodnocovania zbierkových predmetov interpretujú historické poznanie a sú účinným nástrojom pri rozvíjaní výchovy a vzdelávania všetkých vekových a sociálnych skupín obyvateľstva. Zároveň sa podieľajú aj na správe najvýznamnejších kultúrnych a spoločenských hodnôt, manažovania lokalít kultúrneho dedičstva a najatraktívnejších lokalít kultúrneho turizmu a výrazne rozširujú ponuku pre rozvoj cestovného ruchu.

Cieľom predkladaného návrhu zákona je skvalitniť legislatívne prostredie pre rozvoj a posilňovanie uvedených funkcií múzeí, vykonávaných vo verejnom záujme.

Doložka

zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskych spoločenstiev
a právom Európskej únie

1. Predkladateľ právneho predpisu:

vláda Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu právneho predpisu:

Zákon o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

3. Problematika návrhu právneho predpisu:

a) je upravená v práve Európskych spoločenstiev

– v primárnom práve: čl. 151 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v platnom znení,

– v sekundárnom práve:

- nariadenie Rady (EHS) č. 3911/92 z 9. decembra 1992 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 4) v platnom znení,
- Nariadenie Rady (ES) č. 806/2003 zo dňa 14. apríla 2003, ktorým sa k rozhodnutiu 1999/468/ES prispôsobujú ustanovenia týkajúce sa výborov, ktoré pomáhajú Komisii pri uplatňovaní jej vykonávacích právomocí stanovených v predpisoch Rady prijatých v súlade s konzultačným postupom (kvalifikovaná väčšina), (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 1/zv. 4) v platnom znení,
- Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 zo dňa 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 4) v platnom znení,
- Smernica Rady 93/7/EHS zo dňa 15. marca 1993 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 4)

- nariadenie Rady (ES) č. 2469/96 zo 16. decembra 1996, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k nariadeniu (EHS) č. 3911/92 o vývoze kultúrneho tovaru (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 7)),
- nariadenie Rady (ES) č. 974/2001 zo 14. mája 2001, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 3911/92 z 9. decembra 1992 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 11)
- nariadenie Komisie (ES) č. 656/2004 zo 7. apríla 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 752/93 ustanovujúce vykonávacie predpisy k nariadeniu Rady (EHS) č. 3911/92 o vývoze kultúrneho tovaru (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 16)),
- nariadenie Rady (ES) č. 1236/2005 z 27. júna 2005 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. L 200, 30. 7. 2005),

b) nie je upravená v práve Európskej únie,

c) nie je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev.

4. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii:

a) Bezpredmetné. Problematika ochrany kultúrneho dedičstva spadá do pôsobnosti členských krajín; Spoločenstvo v zmysle čl. 151 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v platnom znení podporuje spoluprácu členských krajín v tejto oblasti;

b) V danej oblasti nebolo začaté konanie proti Slovenskej republike o porušení Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev podľa čl. 226 až 228 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev v platnom znení;

c) Bezpredmetné.

5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie:

Úplná zlučiteľnosť.

6. Gestor (*spolupracujúce rezorty*):

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky..

Doložka

finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov,
vplyvov na zamestnanosť a na podnikateľské prostredie

1. Odhad vplyvov na verejné financie

Predkladaný materiál nebude mať vplyv na verejné financie, poskytovanie podpory múzeám a galériám pri rozvoji odborných činností.

2. Odhad vplyvov na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb

Predkladaný materiál nebude mať vplyv na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb.

3. Odhad vplyvov na životné prostredie

Predkladaný materiál nebude mať vplyv na životné prostredie.

4. Odhad vplyvov na zamestnanosť

Predkladaný materiál nebude mať vplyv na zamestnanosť.

5. Odhad vplyvov na podnikateľské prostredie

Predkladaný materiál nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie. _

Osobitná časť

Čl. 1

K § 1

Ustanovením sa vymedzuje predmet zákonnej úpravy, ako je zriaďovanie, zakladanie múzeí alebo galérií, ktoré sú vytvárané vo verejnom záujme s cieľom zhromažďovať, ochraňovať a prezentovať súčasti kultúrneho dedičstva. Právna úprava rieši aj evidenciu predmetov kultúrnej hodnoty, ktoré nie ochraňované inými právnymi predpismi a sú vo vlastníctve alebo správe orgánov a inštitúcií verejnej správy s cieľom zachovať najhodnotnejšie predmety kultúrnej hodnoty v správe orgánov a inštitúcií verejnej správy.

K § 2

Vymedzuje základné pojmy zákona – predmet kultúrnej hodnoty, zbierkový predmet, zbierka, zbierkový fond, múzeum, galéria, vedomostný systém múzea, galérie. Vymedzenie základných pojmov najmä pojmu múzeum je dôležité vo vzťahu k vytváraniu múzeí a definovaniu ich úlohy pri zhromažďovaní, ochrane a prezentácii súčasti kultúrneho dedičstva. Takisto je potrebné definovať pojem zbierkový predmet ako základnú súčasť pre existenciu a pôsobenie múzea a definovanie základných odborných činností v múzeu, galérii, ktoré sú nástrojom na zhromažďovanie a vykonávanie odbornej správy v múzeu. Na pojmoch múzeum/galéria a pojme zbierkový predmet je tvorená konštrukcia celého právneho predpisu.

K § 3

Ustanovenia stanovujú, kto môže zriadiť múzeum alebo galériu. Zriaďovateľmi sú ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje a obce. Zároveň je dôležité aj vymedzenie ostatných právnych subjektov, ktoré môžu mať vo svojej organizačnej štruktúre múzeum alebo galériu, a ktoré v súčasnosti v SR aj pôsobia. Zároveň tento paragraf upravuje aj zrušovanie múzea/galérie, čo je možné len so súhlasom Ministerstva kultúry SR ako ústredného orgánu štátnej správy zodpovedného za záchranu a ochranu súčasti kultúrneho dedičstva, ktoré dáva súhlas na zrušenie múzea/galérie.

K § 4

Znenie upravuje práva a povinnosti, toho, kto chce vytvoriť podmienky na činnosť múzea alebo galérie a chce byť zapísaný do Registra múzeí a galérií SR (ďalej len „register“). Ide najmä o povinnosť vydať štatút múzea alebo galérie, určiť profiláciu a špecializáciu múzea/galérie, no najmä definovanie podmienok na zabezpečenie činnosti múzea alebo galérie po stránke finančnej, personálnej a priestorovej. Zároveň ustanovenia upravujú proces zrušovania múzea alebo galérie, ako aj povinnosti zriaďovateľov a vlastníkov múzea alebo galérie pri zabezpečení kontinuálnej a nepretržitej ochrany zbierkových predmetov po zrušení múzea alebo galérie. Tento paragraf jasne stanovuje, že činnosť múzeí a galérií, kvalita ich výkonov v oblasti základných odborných činností je priamo závislá od toho, kto vytvára podmienky na činnosť múzea/galérie - od zriaďovateľa alebo vlastníka múzea alebo galérie.

K § 5

Návrh upravuje postup pri zápise múzea alebo galérie do Registra múzeí a galérií, ktorý vedie ministerstvo. Toto ustanovenie má viesť k skvalitneniu činnosti múzeí, galérií, k posilneniu profesionalizácie ich výkonov v oblasti realizácie základných odborných činností a má byť zárukou toho, že múzeum alebo galéria, ktoré zapíše MK SR do registra, bude vykonávať profesionálnu starostlivosť o zbierkové predmety. Ustanovenia jednoznačne stanovujú podmienky, ktoré musí múzeum alebo galéria spĺňať pred zápisom do registra múzeí a galérií. Kvalitu výkonov v oblasti základných odborných činností budú posudzovať národné zbierkotvorné inštitúcie – Slovenské národné múzeum a (ďalej „SNM“), Slovenská národná galéria (ďalej „SNG“) ako národné metodická centrá pre oblasť múzejných činností – najmä posudzovanie podmienok na výkon základných odborných činností.

K § 6

Ustanovenia stanovujú úlohy ministerstva kultúry ako ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva, ako aj pri zabezpečovaní a rozvoji múzejnej a galerijnej činnosti. Ministerstvo je rozhodujúcim faktorom – prostredníctvom vedenia registra múzeí a galérií SR, vydávania stanovísk pri zrušovaní múzeí, galérií a nakladaní so zbierkovými predmetmi. - pri formovaní sústavy múzeí a galérií ako sústavy profesionálnych inštitúcií budovaných na záchranu, ochranu a prezentáciu hnutelných súčastí kultúrneho dedičstva. Záujmy štátu pri zachovaní kultúrneho dedičstva a jeho zotrvaní na území SR chráni ministerstvo aj pri trvalom a dočasnom vývoze zbierkových predmetov – povoľuje vo výnimočných prípadoch trvalý vývoz zbierkových predmetov.

K § 7

Jednotlivé ustanovenia určujú súčasti sústavy múzeí a galérií v SR tak z hľadiska územného (celoštátne, regionálne a miestne múzea alebo galérie), ako aj z hľadiska špecializácie (regionálne múzeum alebo galéria, špecializované múzeum alebo galéria s celoštátnou pôsobnosťou). Dôležité je najmä definovať úlohy a postavenie národných zbierkotvorných inštitúcií SNM, SNG, ktoré sú poverené zabezpečiť rozvoj metodiky, odborného vzdelávania, no najmä elektronizáciu a digitalizáciu údajov o zbierkových predmetoch v múzeách a galériách ako súčasť informatizácie celej sústavy múzeí a galérií a pri vytváraní vedomostného systému múzeí a galérií. V snahe čo najviac zmapovať subjekty, ktoré vykonávajú prezentáciu kultúrneho dedičstva, ale aj vyhodnocovať ich výkony v oblasti základných odborných činností je SNM a SNG poverené zberom štatistických a iných údajov o činnosti múzeí alebo galérií. Ustanovenia definujúce úlohy a poslanie ďalších celoštátnych špecializovaných múzeí, najmä Slovenského technického múzea v Košiciach a Múzea SNP v Banskej Bystrici, Vojenského historického múzea sledujú najmä kvalitatívny rast odborných činností v týchto múzeách, ale aj špecializácie a rozvoj špecializovanej metodiky.

K § 8

Pre ďalšie skvalitňovanie činnosti múzeí a galérií bolo potrebné definovať základné múzejné činnosti, ktoré sú povinné múzeum alebo galéria vykonávať, aby zabezpečili profesionálnu ochranu im zvereného kultúrneho dedičstva. Definovanie základných odborných činností je potrebné aj preto, aby ich vykonávanie nebolo spochybňované zriaďovateľmi alebo vlastníkmi múzeí a galérií a činnosť múzeí, galérií nebola redukovaná len na rozličné prezentačné aktivity. Múzeum alebo galéria pri plnení úloh vo verejnom záujme pri ochrane a záchrane súčastí národného kultúrneho dedičstva vykonáva základné odborné činnosti, ktorých prostredníctvom nadobúda súčasti kultúrneho

dedičstva – predmety kultúrnej hodnoty, ktoré ako zbierkové predmety odborne eviduje, odborne spravuje a vedecky skúma. Zároveň prostredníctvom ostatných odborných činnosti múzeu, galéria zabezpečuje odborné a vedecké skúmanie, bezpečnosť a odbornú ochranu zbierkových predmetov a ich sprístupňovanie verejnosti.

K § 9

Jednou zo základných úloh múzea alebo galérie je nadobúdanie zbierkových predmetov a to kúpou, darom, prevodom správy, zámenou a vlastným výskumom. Súlad medzi špecializáciou múzea, galérie a nadobúdaním zbierkových predmetov má zabezpečiť činnosť komisie na tvorbu zbierok ako poradného orgánu riaditeľa múzea. V príslušných ustanoveniach sú stanovené aj podmienky, ktoré by pri ich realizácii v múzeu, galérií mohli byť nepriamou podporou nelegálnych aktivít, preto je napr. nadobúdanie archeologických nálezov, získaných nelegálnym alebo nepovoleným výskumom zakázané, podobne aj v rámci výskumu zber chránených rastlinných a živočíšnych druhov. V nadväznosti na novelu Zákona NR SR č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu, ktorá je takisto v legislatívnom procese, sú múzeá, zriadené orgánmi verejnej správy, oprávnené prijímať do svojej správy archeologické nálezy, získané legálnymi archeologickými výskumami, ktoré vykonali odborne spôsobilé osoby.

K § 10

Súčasťou realizácie základných odborných činností v múzeu alebo galérií je povinnosť viesť odbornú evidenciu nadobudnutých zbierkových predmetov. Jednotlivé ustanovenia paragrafu upravujú postupy pri vedení odbornej evidencie zbierkových predmetov ako súčasť budovania vedomostného systému múzea. Odborná evidencia zbierkových predmetov musí zabezpečiť nezameniteľnosť evidenčných záznamov o jednotlivých zbierkových predmetoch. V súlade so spomínanou Stratégiou informatizácie verejnej správy sú múzeá a galérie povinné viesť odbornú evidenciu zbierkových predmetov v elektronickej podobe a zabezpečovať digitalizáciu zbierkových predmetov. Zároveň sú povinné poskytovať v elektronickej podobe údaje do centrálnej evidencie múzejných zbierok alebo galerijných zbierok SNM a SNG, čím sa sprístupňujú údaje verejnosti o kultúrnom dedičstve krajiny. V súlade s hlavným poslaním múzea alebo galérie – ochraňovať súčasť kultúrneho dedičstva – zbierkové predmety, sú v tomto paragrafe explicitne stanovené dôvody na vyradenie zbierkových predmetov, aby nemohlo dochádzať k svojvoľnému nakladaniu so zbierkovými predmetmi a exploatacii zbierkových fondov múzeí/galérií. Prísne a striktné postupy pri vyradovaní zbierkových predmetov z evidencie majú zabrániť nedovolenej manipulácii s nimi, vrátane možnosti nelegálneho odpredaja zbierkových predmetov.

K § 11

Múzeum, galéria sú povinné zabezpečovať odbornú starostlivosť o zbierkové predmety a sledovať „zdravotný“ a fyzický stav zbierkových predmetov, presne evidovať pohyb zbierkových predmetov. Tomuto má slúžiť pravidelná odborná revízia zbierkových predmetov, ktorú sú múzeá povinné vykonať v stanovených časových lehotách v závislosti od počtu zbierkových predmetov. Jednotlivé ustanovenia stanovujú postupy a podmienky na vykonávanie odbornej revízie zbierkových predmetov – najmä časové lehoty na vykonávanie periodickej odbornej revízie v závislosti od početnosti zbierkového fondu múzea alebo galérie. V záujme dôsledného sledovania pohybu zbierkových predmetov sú tu určené aj dôvody na vykonávanie mimoriadnej revízie – napr. mimoriadna udalosť, premiestňovanie časti zbierkového fondu, zbierky, odchod zodpovedného zamestnanca za správu zbierky alebo časti zbierkového fondu. Vykonávanie odborných revízií

zbierkového fondu je dôležité tak z hľadiska odbornej ochrany zbierok – zisťovanie potreby konzervovania, reštaurovania apod., ako aj z hľadiska fyzickej existencie zbierkových predmetov.

K § 12

Múzeum, galéria sú povinné vykonávať také opatrenia, aby nemohlo nedbanlivým konaním dochádzať k odcudzeniu, strate a poškodeniu zbierkových predmetov. Ustanovenia určujú povinnosti múzea alebo galérie pri zabezpečovaní bezpečnosti a zvýšenej bezpečnostnej ochrany zbierkových predmetov pri ich uložení, ale aj pri ich premiestňovaní a sprístupňovaní. Zvýšenú pozornosť musia múzea, galérie venovať aj narábaniu s údajmi o uložení zbierkových predmetov, aby sa zabránilo nedovolenej manipulácii so zbierkovými predmetmi, čo môže viesť k strate zbierkových predmetov. Samostatné ustanovenie ukladá múzeám a galériám povinnosti pre prípad vojny a vojnového stavu – viesť zoznamy zbierkových predmetov, ktoré podliehajú evakuácii a priebežne ich aktualizovať.

K § 13

Jednou zo základných povinností múzea alebo galérie v záujme zachovania zbierkových predmetov je zabezpečovať odbornú ochranu zbierkových predmetov – odborným uložením, odborným ošetrením. Tieto opatrenia majú zabrániť procesom prirodzenej degradácie a predĺžiť existenciu zbierkových predmetov. Odborné ošetrenie musia múzea, galérie vykonávať tak, aby nemohlo dôjsť k poškodeniu zbierkových predmetov, a tým aj zníženiu či strate ich výpovednej vedeckej, historickej a kultúrnej hodnoty. Jednotlivé ustanovenia ukladajú múzeu alebo galérii povinnosti pri výkone odbornej ochrany zbierok – a to pri uložení zbierkových predmetoch v depozitároch, ako aj pri ich odbornom ošetrení (konzervovaní, reštaurovaní a preparovaní) vo vlastných pracoviskách alebo v externom prostredí (dodávateľsky). Dôrazom na odbornú ochranu sa sleduje predovšetkým zachovanie, prípadne – po kvalitnom odbornom ošetrení – zvýšenie výpovednej vedeckej, historickej, kultúrnej hodnoty zbierkového predmetu.

K § 14

Profesionalizácia pri výkone základných odborných činností je spojená aj s uplatňovaním, no najmä získavaním nových poznatkov v múzeu, galérii rozvojom vedecko-výskumnej činnosti v múzeu, galérii. Vedecko-výskumná činnosť v múzeu, galérii sa zameriava na nadobúdanie nových zbierkových predmetov napr. v archeológii, prírodných vedách. Vykonávanie vedecko-výskumnej činnosti je spojené so získavaním nových poznatkov o zbierkových predmetoch, čím múzeum, galéria vytvára vedomostný systém múzea, galérie. Vedecké skúmanie zbierkových predmetov sa vykonáva s cieľom využiť ich informačný potenciál na poznávanie minulosti. Vedecko-výskumná činnosť v múzeu alebo v galérii môže byť zameraná aj na rozvoj technológií, metód a postupov pri odbornom ošetrení zbierkových predmetov (konzervovanie, reštaurovanie, preparovanie).

K § 15

Jednou z troch základných úloh múzea, galérie je prezentácia súčastí kultúrneho dedičstva – zbierkových predmetov. Na plnenie tejto úlohy využívajú múzea, galérie špecifické prostriedky múzejnej komunikácie. Ustanovením prezentačných foriem v múzeu, galérii sa stanovuje šírka ich prezentačných aktivít – od základných prezentačných aktivít – expozície a výstavy až po výchovno-vzdelávacie a kultúrne aktivity.

K § 16

Návrh zákona vymedzuje a zavádza ako možnosť evidenciu predmetov kultúrnej hodnoty právnických osôb alebo fyzických osôb, ktoré nie sú zbierkotvornými inštitúciami. Ako povinnosť zaevidovať

vymedzený okruh predmetov kultúrnej hodnoty je daná pre orgány verejnej správy, organizácie zriaďované ústrednými orgánmi štátnej správy, vyššími územnými celkami, obcou a SAV. Zavedením tejto povinnosti sa vytvorí databáza informácií o predmetoch kultúrnej hodnoty, ktorých hodnota, ale aj cena na trhu so starožitnosťami narastá na rozdiel od napr. drobného hmotného majetku alebo spotrebného materiálu. Mnohé z týchto predmetov môžu mať aj vysokú vedeckú, historickú a kultúrnu hodnotu a sú potenciálnymi zbierkovými predmetmi. Preto ustanovenia stanovujú povinnosť vlastníkovi alebo správcovi takého predmetu ponúknuť pri predaji tento predmet prednostne múzeu alebo galérii, ktoré sú zriadené orgánmi verejnej správy. Povinnosť viesť evidenciu týchto predmetov ukladá Slovenskej republike aj Dohovor o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov (vyhláška Ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb.). Táto povinnosť – zápis do evidencie predmetov kultúrnej hodnoty – nemá vplyv na vlastníctvo predmetu kultúrnej hodnoty.

K § 17

Ustanovenia riešia vývoz zbierkových predmetov. Kontrola vývozu je mimoriadne dôležitá pre zachovanie zbierkových predmetov na našom území. Jednotlivé ustanovenia paragrafu vymedzujú podmienky na trvalý vývoz zbierkových predmetov, ktorý je možný len so súhlasom ministerstva. Zároveň sú tu špecifikované podmienky na dočasný vývoz zbierkových predmetov do krajín Európskeho spoločenstva, kde múzeu alebo galérii stačí súhlas zriaďovateľa alebo vlastníka múzea, galérie. Dočasný vývoz do tretích krajín – v súlade s Nariadením EU 3911/2001 – je možný len so súhlasom ministerstva.

K § 18

Ustanovenia vymedzujú povinnosti ministerstva kultúry pri vykonávaní kontroly a štátneho odborného dohľadu nad dodržiavaním ustanovení návrhu zákona. Výkon štátneho odborného dohľadu je zameraný najmä na dodržiavanie povinnosti pri výkone základných odborných činností v múzeu alebo galérii s tým, aby štátny odborný dohľad smeroval k zvyšovaniu výkonov pri realizácii základných odborných činností.

K § 19

Paragraf rieši postihy, ktoré môže ministerstvo uplatniť voči fyzickej osobe za porušenie povinnosti vyplývajúce zo zákona – napr. pri prevode vlastníctva alebo správy predmetu kultúrnej hodnoty

K § 20

Paragraf rieši postihy a ukládanie pokút pre múzeum alebo galériu, ale aj pre zriaďovateľa a zakladateľa múzea alebo galérie pre porušenie ustanovení zákona. Dôraz je položený na nepovolený vývoz zbierkových predmetov, ale aj pre porušenie povinností pri výkone základných odborných činností v múzeu alebo galérii – napr. povinností pri vedení odbornej evidencie zbierkových predmetov, poskytovaní dát do centrálnej databázy zbierkových predmetov.

K § 21

Ustanovenia zabezpečujú kontinuálne pôsobenie v súčasnosti existujúcich múzeí alebo galérií, ak spĺňajú podmienky ustanovené týmto zákonom. Tento paragraf umožňuje ministerstvu preveriť podmienky na výkon základných odborných činností v múzeu alebo galérii, prípadne, ak múzeum alebo galéria nespĺňa podmienky dané týmto zákonom, môže ministerstvo zrušiť zápis múzea alebo galérie v registri.

K § 22

Paragraf splnomocňuje ministerstvo kultúry vydať vykonávací právny predpis, ktorý ustanoví podrobnosti o výkone základných odborných činností v múzeu alebo galérii a pri evidencii predmetov kultúrnej hodnoty.

K § 23

Ustanovenie zrušuje doteraz platný Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov a vyhlášku Ministerstva kultúry č. 342/1998 Z. z. o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov v znení vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 557/2004 Z. z.

Čl. II

Návrh zákona mení zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov - v § 32 sa ruší písmeno c) – túto oblasť upravuje § 19 predloženého zákona.

Čl. III

Účinnosť zákona – predkladateľ navrhuje účinnosť zákona od 1. júna 2009.

Vládny návrh zákona schválila vláda Slovenskej republiky dňa 14. 01. 2009.

Róbert F i c o, v. r.
predseda vlády
Slovenskej republiky

Marek M a ď a r i č, v. r.
minister kultúry
Slovenskej republiky

S-EPI, s. r. o., Martin